

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Sloga tlači

ŠTEV. (No.) 92. CHICAGO, ILL., TOREK 8. AVGUSTA—TUESDAY, AUGUST 8.) 1922. LETO (Vol.) VIII.

NOVA NADA ZA PORAVNA- VO PREMOGARSKE STAVKE.

ZALOGE PREMOGA SO PRAZNE.

Washington, D. C. 7. avgusta. — Poravnava premogarske stavke je odvisna od današnje konference, ki jo je sklical načelnik združenih ameriških premogarjev John L. Lewis. Vsi industrijski krogi, katere je pomanjkanje premoga začelo že resno skrbeti in tudi washingtonska vlada gledajo z zaupanjem na sedanjjo konferenco in od nje pričakujejo zadovoljivega rezultata.

V Illinoisu so operatorji baje že namignili, da so pri volji popustiti od svojih zahtev in da bodo radi podpisali pogodbo z premogarji za staro plačo, ki je bila v veljavi do 1. aprila 1922. To pogodbo so pri volji podpisati do 1. aprila 1923. Med tem časom se pa mora za preureditev premogarskih plač izvoliti poseben odbor, enako zastopan od vseh strank operatorjev, premogarjev in vlade, ki bo imel nalogo voditi arbitražo in potem sestaviti novo plačilno lestvico za bodoče leto.

Nekateri opazovalci sicer trdijo, da na to konferenco ne bodo poslali svojih zastopnikov vsi operatorji. Dosedaj upajo, da se bodo udeležili operatorji samo iz štirih držav. Vendar, pa se zopet sodi iz druge strani, da te prilike, ki je dana operatorjem od strani organiziranih premogarjev, se ne bo prezrla od operatorjev, ker s tem bi oddali glavno orožje premogarjem, ki bi ga porabili pri svojem argumentiranju proti njim pred publiko. Kratko, operatorji iščejo potov, katerih pa sedaj ni za najti tako lahko iz te zagate, v katero jih je zavedel Lewis s svojim spretnim političnim manevrom. Bomo videli kako se bodo vedli operatorji na tej konferenci.

V SPRINGFIELDU NI VEČ PREMOGA

Springfield, Ill. 7. avgusta. — Državni upravitelj, ki nadzoruje in ima v oskrbi dobavo premoga in drugih kurilnih sredstev, je danes podal izjavo, da mesto Springfield bo v par dneh pomelo zadnje drobce premoga iz svojih kabin.

ISTA KRIZA PRETI PO DRUGIH KRAJIH.

Tudi po vseh drugih industrijskih mestih naznanjajo, da so prišli po skladiščih premoga do dna. Ako zna premogarska stavka trajati še par tednov, se bo v več industrijah ustavilo vsako obratovanje in tedaj bodo gotovi krogi še le sprevideli, kaj sploh pomeni za državo premogar, katerega kapitalisti zatirajo na vseh koncih!

ALI JE TVOJ SOSED ŽE NAROČEN NA LIST EDINOST?

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

St. Louis, Mo. 7. avgusta. — Zadnjo soboto večer se je dogodila velika železniška nesreča na progi Missouri Pacific, blizu Sulphur Springs, kakih 26 milj južno od St. Louisa. Brzovlak, ki je vozil s polno paro je trčil v tovorni vlak. Oba vlaka sta skočila s tira in več potniških in tovornih vozov se je na mestu zdrobilo. Strojvodja brzovlaka je bil na mestu mrtev. Kurjač pa smrtno nevarno ranjen. Na potniških vozeh brzovlaka je izgubilo življenje okoli 35 potnikov. Ranjenih se pa ceni nad 60 oseb. Več ranjencev je pomorila sopara, ki je bruhala iz strojnega kotla na bližnje ranjence.

Med potniki na brzovlaku so bili po večini Scout Boy-i, ki so se vračali iz počitnic iz Ironton, Mo., kakih 100 milj južno od pozorišča nesreče.

Nesrečo pripisujejo na račun ubitega strojvodja brzovlaka, ki je baje pregledal železniško znamenje pri mestu Riverside, kjer se daje železniška znamenja vsem vlakom, ki vozijo skozi to križišče.

Na mesto nesreče so odposlali iz St. Louisa takoj reliefni vlak z več zdravniki, na pomoč ranjencem.

DRUGA ŽELEZNIŠKA NESREČA SE JE PRIPE-TILA V OKLAHOMA.

Tulsa, Okla. 7. avgusta. — Vojaški vlak, ki je vozil iz St. Louisa vake v San Francisco, je skočil s tira. Par vojakov je lahko ranjenih. Smrtne nesreče ni bilo nobene.

BOJI MED SOCIALISTI IN FAŠISTI V ITALIJI.

Rim, 7. avgusta. — V več krajih severne Italije so zbruhnili poboji med italijanskimi socialisti in fašisti. Poročila naznanjajo, da se je bivši reški glumač Gabriel D'Annunzio pridružil fašistom v Milanu.

V Milanu so fašisti s silo prisilili župana k resignaciji. Nastopili so s silo in pri pobojih med policijo in njimi je padlo več mrtvih. Ista poročila se sliši tudi iz Genove. Stavkarji, katerim se je pridružila tudi policija vladajo popolnoma mesto. Kakor izgleda se proletarska Italija nahaja zopet na vulkanu revolucije.

TAJFUN RAZDEJAL KITAJSKO MESTO.

Canton, 7. avgusta. — Zadnji petek je bilo mesto Swatow, kakih 225 milj severovzhodno od Cantona, popolnoma uničeno od tajfuna — vrtnica — ki je nenadoma nastal. Mesto je štelu kakih 4. tisoč prebivalcev. Skoro vsa poslopja so požodovana. Izguba življenj ni do-gnana.

RAZNE NOVICE.

NOVA EVROPSKA KONFERENCA.

London, 7. avgusta. — Danes se bo otvorila v Londonu nova evropska konferenca, na kateri se bo skušalo rešiti razna evropska vprašanja, ki jih na dosedanjih konferencah niso bili v stanju rešiti.

AMERIKA BO ZASTO-PANA NEURADNO.

Washington, D. C., 7. avgusta. — Državni department je naročil poslaniku Harvey-u, da se naj udeleži in opazuje delovanje sedanje Londonske konference, kot neuradni opazovalec in zastopnik.

VSI OSTALI ZAVEZNIKI BODO ZASTOPANI URADNO.

London, 7. avgusta. — Vse ostale zavezniške države bodo zastopane uradno. Dosedaj so v Londonu zastopniki sledečih držav: Anglije, Belgije, Francije, Italije in Japonske. V par dneh bodo povabili na konferenco tudi vse male države. Bomo videli, kaj bodo dosegli evropski gospodje na tej konferenci.

SIBIRSKA REPUBLIKA PROTI JAPONCEM.

Peking, 7. avgusta. — Vzhodna sibirski republika Chita je danes razposlala na vse države oster protest, proti japonskemu vsiljevanju na vzhodni trg. Izjavlja, da je odločno proti vsaki privilegiji, ki bi se jo dovolilo Japoncem pred drugimi državami.

NAŠI POMORŠČAKI SE UDELEŽIJO BRA-ZILSKE RAZSTAVE.

Philadelphia, Pa. 7. avg. — Danes je odšlo štiri platune pomorščakov U. S. Marines v Brazilijo na razstavo, ki se bo vršila prihodnji mesec. Izbrali so najboljše moše in niti eden ni nižji, kot 6. čevljev. Na razstavi bodo navzoči vojaki vseh držav, ki bodo imeli tekmovalno ekserciranje. Dal Bog srečo našim fantom!

NORTHCLIFFE NA SMRTNI POSTELJI.

London, 7. avgusta. — Znani britanski publicist Northcliffe se nahaja v kritičnem stanju. Zdravniki izjavljajo, da smrt zna nastopiti vsaki trenutek.

NAPREDEK ČEBELARSTVA V N. DAKOTI.

Fargo, N. Dak. 7. avg. — Na čebelarstvi razstavi, ki se je vršila v tem mestu te dni, se je pokazal velikanski napredek v čebelarstvu. Še nobeno leto niso čebelarji pridelali toliko medu, kakor ga bodo letošnje leto. Čebelarji izjavljajo, da je letošnje leto posebno blagoslovljeno za čebelarje. Prav, prav bomo bolj sladki!

IZ DELAVSKIH KROGOV.

— Washingtonska vlada je sklenila počakati glede premogarske stavke toliko časa, da bo na jasnem, kakšne sadove bo rodila premogarska konferenca v Clevelandu. Ako bo ta konferenca brez vsakega vspeha, tedaj bo vlada zasegla vse premogrove in premogarji bodo poklicani na delo, kot vladni delavci za staro plačo, ki je bila v veljavi do 1. aprila 1922.

— Iste korake namerava vlada podzeti tudi glede železničarske stavke. V kratkem bodo poklicani na pogovor za poravnavo železničarske stavke tudi železniški maginatje in stavkarji, in če sami ne bodo v stanju rešiti medsebojnega spora, se pričakuje, da bo vlada prisiljena poseči vmes, da bo naredila mir in poravnala ta spor.

— Stavka, na katero so odšli cestni železničarji v Chicagi pred petimi dnevi je poravnana. Zadnjo nedeljo večer se je otvorilo zopet promet na nadulčnih železnicah. Takoj po polnoči v pondeljek jutro, pa so začele voziti cestne kare. Cestni železničarji so se vrnili na delo za 70c. na uro. Nadulčni železničarji pa bodo imeli po 72c. na uro.

— V Indiani, kjer je pričel gverner obratovati par premogorovov po državno protekcijo, je baje zaposljenih, kakor poročajo nekakih trideset mož. Teh par mož pa straži en cel bataljon vojaštva, broječ blizu tisoč mož.

Bajgali! Proizvajanje premoga na ta način se bo državi Indiani pa izplačalo! Ja, kdor zna, ta zna!

— Po državi Minnesota pobirajo zadnje drobce premoga. Ako v kratkem ne bo premoga, bo vsa industrija te države resno prizadeta. Tako poročajo iz vseh krajev Minnesote.

IZ JUGOSLAVIJE.

— "Prednostno stališče" uživa po izjavi dr. Žerjava na zboru mladinev katoliške cerkev v Jugoslaviji. Iz nepristranskega ruskega pravoslavnega vira, pa izvem, kakšne proglose izdaja ruski škof Antonij, ki v Sremskih Karlovcih nima drugega opravka nego da napada poglavarja katoliške cerkve. Ta bivši intimni prijatelj Nikolaja II. in organizator "črnih stotnij" vodi pri nas tuđi propagando za nasilno popravljenje grko-katolikov kakor je to svojčas izvajal s pomočjo kozakov pod rusko okupacijo v Galiciji. In ta mož, ki v tem oziru uživa žalosten sloves po vsem omikanem svetu, vleče apanažo od naše vlade namesto da ga kot nevarnega rovarja proti verskemu miru in carističnega agitatorja odpošljejo čez mejo. To vse zato, ker vlada pri nas "demokratski" režim s "svobodomislecma" Pribičevićem in Žerjavom v prvi fronti.

— Zaslužena brca. Po nekem poročilu "Slob. Tribune" bodo demokrati in radikali revidirali svoje kandidatske liste za državne svetnike, ker je kralj izrazil željo, naj bi se gospodje pri sestavi teh list prvič bolj ozirali na to, da bodo v državnem svetu pravično zastopana vsa tri plemena, drugi pa naj ne prezro, da morajo kandidatje imeti tudi nekaj kvalifikacije za tako odlična mesta, kajti sama strankarska pripadnost še ni dovoljna kvalifikacija. — Pri nas je vse narobe kakor drugod. Drugod morajo parlamentari braniti demokratične zahteve pred absolutističnimi poskusi vladarjev, pri nas pa brani vladar najprimitivnejše zahteve moderne dobe pred naskoki in samovoljo parlamentarne večine. Kraljeve lekcije si seveda vladni debelokožci ne bodo za dolgo zapomnili.

— Dr. Niko Zupanič — državni (Dalje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerajšnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 1.90	50 lir \$ 2.90
1,000 kron 3.60	100 lir 5.30
5,000 kron 17.50	500 lir 25.00
10,000 kron 34.00	1000 lir 50.00

Za pošiljateve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzovjava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Poravnana stavka v Chicago.

Celi teden so počivali vsi vozovi počestne in nadcestne železnice v Chicago. Delavstvo se je uprlo novemu krivičnemu znižanju delavskih plač in raje šlo na prisiljene počitnice, kakor bi se pa udalo na milost in ne milost. Cela stavka je bila modro urejena. Se vidi, da ni bilo poleg socializmov, ki vsikdar vse pokvarijo, česar se lotijo. Tu je stalo samo delavstvo kot tako in sicer združeno in zjedinjeno. Modro je bilo, da so obenim pridobili tudi nadcestno železnico, da so šli tudi ti železničarji na stavko. Morda bi se še več tednov vlekla ta stavka, ako bi nadcestna železnica vozila. Toda počivali sta obe, tako je bilo lažje prisiliti mogočne kompaniste, da so se udali pritisku javnega mnenja. Ako bi se ne bili udali ta teden, pripravljali so se tudi delavci pri gaselinu, da bi šli na pomoč svojim tovarišem. Ako bi pa še ti zastavkali, bi pa dobilo vse mesto počitnice, ker bi se ne mogli tudi z avtomobili prevzati.

Vse delavstvo je veselo in se veseli svoje zmage, kajti pogoji so za delavstvo primeroma precej ugodni in se lahko govori o delavski zmagi.

Iz te stavke se pa delavstvo uči dvoje.

1. Da naj ne pustijo socializmov se mešati v delavsko vprašanje. Delavsko vprašanje je delavsko in socializem je pa socializem. Velikanski greh nad delavskimi koristi je, kdor meša ta dva pojma. Ako se nam gre za to, da zboljšamo svoje delavsko stališče, da si izbojujemo delavci svoje pravice, da si zagotovimo svoj pošten kruhek, zakaj bi moralo delavstvo prejeti v socializem in socializmu na ljubo žrtvovati delavske koristi. Socializem je samo teorija, je nauk, ki še ni preiskuščen, da bi se moglo popolnoma zaupati. V kolikor je pa preiskuščen, se je pa izkazal popolnoma za nič, da, naravnost za škodljivega za delavske koristi. Nesrečna Rusija je največji dokaz, ki se ne da utajiti. Socializem naj se proučava v knjigah, in magari, če hočete, po listih, kjer se da krasno pisati o njem, kjer se da slikati krasna rdeča bodočnost, toda preje se mora izkazati, da je ta teorija, ta nauk in pa vsakdanja skušnjava res eno in isto. Sečanja Chicaška stavka kaže, da ni vse eno in isto, temveč, da je dvoje in da mora dvoje tudi ostati. Kdor hoče biti socialist, le naj bo. Kdor hoče biti pa nasproti socializmu, pa mu naj bo tudi svobodno. Samo vsi delavci bodimo danes najprej edino delavci in samo delavci. Ko bomo imeli dovolj kruha, da se nam ne bo treba vsaki dan bati, kaj bomo jutri dali svojim otročičkom, potem bomo pa začeli socializem reševati in se pogovarjati, ali je dober ali ni dober.

2. Krasen nauk je pa dobil tudi kapitalizem, samo ako ga bode hotel videti. Čemu je bilo treba tedenske stavke in spravljati celo milijonski mesto v tolike sitnosti in neprilike? Čemu je bilo treba toliko avtomobilnih nesreč, predno je delavstvo prisililo bogato kompanijo, da je priznala delavstvu pravice? Ali bi ne bilo bolj pametno, za obe strani koristneje, ali bi kompanija tudi finančno ne bila na boljšem, ko bi se udala preje, predno je bilo delavstvo prisiljeno seči po skrajnim sredstvom za dosego svojih pravic? Sama trma in ošabnost bogatinov je bila tega vzrok. Nekateri magnetje so smatrali za poniževalno, da bi se sešli skupaj z delavstvom, predno so znižali cene, da bi tam zaslišali delavstvo, poslušali njegove zahteve, vzeli svinčnik v roke in začeli računati delavske stroške, da bi videli, da delavstvo ne more živeti in pošteno preživljati svoje družine za ceno, katero so mu ponujali.

3. Kdo goji socializem, kdo najbolj razširja radikalizem med delavstvom? Samo oni delodajalci in fabrikantje, ki le preradi pozabljajo, da je delavec tudi človek in da ima tudi svoje pravice prav take, kakor bogatin. Delavec je skromen človek. Delavec v veliki večini noče ničesar, kar ni njegovega. On hoče samo to, kar mu je po božjih in naravnih pravicah zagotovljeno — namreč pravico, da dobi za svoje žulje toliko, da se bo lahko pošteno preživel sebe in svojo družinico in se bo tudi za svoja bolna in stara leta preskrbel.

Zato čim preje se bodo bogatinje zavedli teh pravic, čim preje bodo sprejeli svojega delavca kot svojega brata, kakor jih uči krščanstvo in z njim ravnali po bratovski, tim hitreje bodo rešili delavsko vprašanje, bodo pomagali sebi, delavstvu in celemu svetu do mirnejših in zadoljšenejših dni.

Dokler bo pa kapitalistu delavec manj vreden, kakor pa najmanjši “šravbek” v stroju, tako dolgo pa ne more biti miru, tako dolgo bo pa delavstvo moralo neprestano stati na straži za svoje pravice in za svoj obstanek in stavke se bodo vrstile za stavkami. Ne bo miru med delom in kapitalom.

BREŽIČNE BRZOJAVKE.

IZ NEW YORKA. — V našem milijonskem svetovnem mestu je vse po starem. Razun nočnega riganja, ki ga je povzročal Pe-Terček Zgacec po cortlandski ulici, ni bilo zadnje dni nobenega škandala.

IZ CLEVELANDA. — Na cesti sv. Klare se je ustavljal pri “Enakobedasti” pl. Korobač Gajžla. V svojem prvem javkanju je povedal 62-tem naročnikom “Enakobedaste,” da takih je malo, kakor je on, pa da kljub temu bi jih bilo žiher še manj! No, škoda bi ne bilo.

IZ MILWAUKEE. — Razun temeljite razprave, ki jo je napisal urednik Novače v D. Sloveniji glede romanja v Lurd, se ni završilo v našem mestu prav nič zanimivega. Novače je seveda pozabil povedati, da je dotično poročilo nekoliko po svoje prikrojilo.

IZ LAWNEDELE. — Očka Zafrknik so sklicali zadnje dni posebno konferenco, katere so se udeležili Mulek, Zajček in Zalaznik. Sklenilo se je mnogo važnega za korist lawndalskih koritarjev.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Superior, Wyo. — Sprejmite g. urednik par vrstic od popotnika, ki jadra po zapadu. Odkar vlada stavka je vse bolj nekako mrtvo in vsako veselje je nepoznano. Stavkarji se zadržijo povsod jako mirno, kar je znak, da hočejo z dostojnim potom dospeti do svojih pravic.

Prej dobrim tednom sem se nahajal v Rock Springu. Tam je vse po starem in tudi tam se stavkarji junaško zadržijo v svojem boju.

— Umrli je od tukaj v Rock Springu v bolnišnici Martin Zorc. Poprej je delal v premogorovu na Superior. Rajnki je bil star nekako okoli 35. let in v Ameriki pa se je nahajal, kakor pravijo nad 20. let. Zavarovan ni bil pri nobenem društvu, razven spadal je k uniji premogorjev.

Tako ne vemo zemljani ne dneva ne ure, kdaj se bomo srečali na tej zemeljski poti, ki je zavita in se vije daleč na okrog, a iz nje ni izhoda, vsakega popelje naravnost smrti v žrelo. Ene danes, druge jutri.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista in želim, da bi kmalu dobili toliko naročnikov, da bi postal dnevnik.

Popotnik.

Milwaukee, Wis. — Priloženo Vam pošiljam \$11.40 od katerih pošljete \$10.00 na naslov kakor tu označen. Jeden dolar naj ostane listu v podporo. Po Vašem podjetju sem že večkrat poslal denar v staro domovino in sem bila s postrežbo še vedno zadovoljna, zato se zopet poslužim Vašega podjetja na kate rega vem, da se lahko zanemem. Vsem rojakom, pa priporočam, da kadar pošiljajo denar svojem v stari kraj, da se naj obrnejo na to domače delavsko podjetje, ki je varno in zanesljivo v postrežbi in drugače.

S pozdravom

Fr. U.

Chicago, Ill. — Iz mojega potovanja. — Zopet se nekoliko oglasim iz mojega potovanja, iz katerega sem se vrnil zdrav in zadovoljen z vspehom. Zato prosim Vas g. urednik priobčite nekako zahval našim dobrotnikom in prijateljem katoliškega tiska, ker so mi šli na roko in pomagali širiti naše liste.

Ko sem dospel v Cleveland, sem se najprej zglasil pri Mr. Suhadolniku, kjer sem zopet, kakor vsaki pot dobrodošel. Nato me je prav gostoljubno sprejel Mr. Grčina, ker sem ves čas mojega bivanja bil njegov gost in tudi stanoval pri njem. Obema Mr. Suhadolniku in Mr. Grčini se najlepše zahvaljujem za gostoljubnost. Istotako se tudi najlepše zahvaljujem za prijazni sprejem v uredništvu Ameriške Domovine in za njihovo priporočilo. Hvala sem tudi dolžan Mr. Kmetu za njegovo pomoč in vožnjo z avtomobilom, da mi je tako bilo mogoče obiskati tudi nekatere oddaljene družine v okolici Clevelanda. Zlasti pa sem dolžan se zahvaliti Mrs. Kmetovi za okusno večerjo, katere se je nama z Mr. Kmetom tako izborno prilegla, ko sva prišla domov.

— Nato sem se podal v Lorain, kamor so me peljali preč. g. Father Bombach s svojim krasnim avtomobilom. Tam sem se zopet ustavljal pri dobroznani Mrs. Bombachevi, kjer sem bil zopet sprejet z največjim veseljem in pogostjen. Za vse se Mrs. Bombachevi najlepše zahvalim in Bog Vam stotero vse povrni. Ravno tako se najpristrčneje zahvalim Rev. Fathru Bombachu, za njih trud in požrtvovalnost, ki so jo imeli z menoj. Bog plačaj in stotero povrni!

— Zatem sem se napolil v Newburgh k sv. Lowrencu, kjer je zopet cela armada naših dobrih prijateljev in naročnikov naših listov.

Tudi tu sem jako lep vspeh dosegel. Rev. Father Oman so mi veliko pomagali in šli na roko v vseh ozirih, zakar se jim najlepše zahvaljujem in Bog plačaj!

— Iz Newburgha sem jo pa mahnil v Barbortonsko naselbino. Ustavil sem se pri znani Lekšanovi družini, kjer sem bil zopet lepo sprejet in pogostjen. Nato sem obiskal naše rojake in med njimi zopet pridobil precej novih naročnikov na naše lepe liste. Mr. Lekšanu se najlepše zahvaljujem za gostoljubnost vsem prijateljem in naročnikom pa za naklonjenost in prijaznost.

— Od tod sem se podal pa v Pennsylvanijo v Pittsburgh, kjer sem se ustavljal pri našem ondodnemu marljivemu zastopniku Mr. Golobichu. Takoj sva začela agitirati in tudi v železnem Pittsburghu sem dosegel vspeh, da ga nisem pričakoval. Veliko k temu mi je sicer pomagal Mr. Golobich, ki je hodil z menoj. Zato se Mr. Golobichu tudi pristrčno zahvalim za njegov trud in požrtvovalnost, ki jo je imel pri agitaciji za katoliški tisk. Zahvaljujem se pa tudi pristrčno družini Mrs. Koss za prenočišče, kjer sem bival ves čas mojega bivanja v Pittsburghu.

— Odtod sem se podal v Cannonsburg, kjer sem se ustavljal pri naši marljivi zastopnici Mrs. Beve, kjer sem bil pristrčno dobrodošel in nadvse ljubeznivo pogostjen. Zato pristrčno hvala Vam Mrs. Beve. Istotako se lepo zahvaljujem Mr. Tomšiču, ki se je tudi trudil z menoj za naše liste.

— Zatem sem se podal v Ambridge, in tudi tam sem s pomočjo dobre naše tamkajšnje zastopnice Mrs. J. Švegel dosegel lepe vspehe. Hvala tudi Vam iskrena za pomoč.

— Odtod pa sem se podal v Farrell. Tu sem se ustavljal pri družini Mr. Lumperta, kjer sem užival gostoljubnost dobre družine. Obiskal sem tudi tod vse Slovence in dosegel precej posoljni vspehi. Družini Mr. Lumperta se najlepše zahvalim za gostoljubnost in trud, ki so ga žrtvovali tekom mojega bivanja za katoliški tisk. Bog Vam plačaj!

Še enkrat vsem najpristrčnejša hvala in Bog plačaj!

— Delavske razmere so nekoliko boljše po mestih. Po premogarskih naselbinah pa se ubogi premogarji borijo za svoje pravice. Vsem kličem le krepko in junaško stojte v boju, ker pravica mora zmagati nad krivico, ki se Vam godi.

Pozdrav vsem!

Leo Mladich, pot. zastopnik.

Iz Dolge vasi na Sařabofskem. — Sredi petja, ki je bilo glasno, da se je gotovo pet blokov čulo na okrog — sem se nahajal rešen iz glavne zagonetke — Špela me ni več gledala debelo, ampak zadovoljno in peja je, kakor škrljanec. Ko so eno skončali so poskusili drugo. — Spravili so se tudi na zdravčke in ga zraven žehkali, da ga stari Jernej Pižegarad skoraj ni mogel sproti nanesti.

— Prvi, ki je omahnil prežet dobre volje in vinskega duha je bil starešina Peter Oberklukec. Godrnjajoč je klonil svojo glavo na mizo in v kratkem utihnil. — Zaspal je, ker ga je preveč žehkal. — Špela Kokodaka, ki je menda zavzemala pri petju mesto pevovodje, je hitro zapazila, da je zmanjkalo enega glasu. Pogledala je okoli in seveda za mizo zapazila, da se je starešina Oberklukec podal v pokoj za ta večer. — Za komat ga je popokala in potegnila izza mize, kakor kak otrok mlado mačko. Toda njeno delo in trud je bil zastoj. — Oziveti Petra Oberklukca ni bila špas. Dasi ga je dobro tresla je bilo vse zastoj. Oberklukec je bil za-

čaran in ni se menil, če bi mu Špela glavo odtrgala. Pustila ga je. Toda treba novega rekruta, da se prazno mesto napolni, — da se nadaljuje s pevskimi točkami, ki so jih naredili za ta večer. In kje ga naj Špela dobi, za njo to ni bila velika skrb — na mene se je spravila in to z vso resnostjo.

“Prav rad, ko bi znal peti, toda jaz nisem bil še nikdar pevec, kako naj pojem tu?”

“Samo na mene pazi — kadar boš videl, da bom jaz odprla usta, odpri jih tudi ti — kadar bom jaz zapela, zapoj tudi ti — to je vendar lahka stvar!” mi prav modro zapove Špela.

— Hudo mi je bilo pri srcu — vendar Špela me še lahko nabije — močna je, da je kaj — saj sem videl, kako je Petra Oberklukca tresla, kakor kako mlado mačko — najbolje se podati, dokler sem pod to streho.

“Dobro le začnimo!” veli Špela.

— Gledal sem po drugih, kdaj bo kdo zazijal. — Ker ni nihče začel je Špela dvignila svojo tace v znak, da se začne. Odprla je svoja usta in zazijala, da sem se prestrašil, da mi glavo odgrizne. Pričeli smo. Špela je pričela “... Visoka je gora, zares je hud klanc.” — Tovariš Janez Kraljšeni pa je začel na sredi ravnoisto: “... Gorjanska dekleta so lahko lepe, k’si jajca ocvrejo, pa mleko tope.” — Špela, kot pevovodkinja, je to hitro zapazila in je tovariša Kraljšeni sunila s komolcem v želodec, da je kar znak padel v nezavest. Nobene štime ni dal od sebe in preobledele je kot zid. Stari Jernej ga je začel pobirati. Nežika je prinesla kozarec vode in ga začela močiti. — Špela pa to ni bilo nič, pela je naprej — kakor bi se šlo za domovino. Jaz sem zazijal, kadar sem videl Špelo zazijati, ker sem se Špela bal — da bi me ne poslala še predno hišo zapustim na oni svet.

— Ko smo pesem skončali, sem pričel misliti, kako naj bi se zmuznil iz svatbe. Pričel sem stokati, da me nekaj ujeta. Domov bom mogel v postelji, sem prav žalostno omenil vpricho pevceve.

“Nič ne skrbi Gregor, jaz imam zdravlja, ki bodo vse to pregnala — čakaj grem po nje,” me prav modro potolaži Špela.

— Kakor bi trenil, je prihitela iz kuhinje z galonco. — V mali glazek mi nalije nekega hudirja, o katerem je pričela pripovedovati, da ga je sama skuhala iz češpelj. Povedala mi je tudi, da ima “kika” v sebi “160 prufov” in da mi jamči, da mi bo bolezen pregnala predno ga bom izpil pol galonce.

— Za božjo voljo ne bo izhoda iz te svatbe. — Ker mi ga je Špela natočila, sem ga moral pokusiti, drugače bi mi jih po hrbtu naložila. — Počuhal sem ga — bil je hud, kot hren. — Nič v imenu božjem sem zamižal in sem ga sunil naglo, kar se je dalo. Zapeklo me je v grlu in skozi dole, kakor bi sršena požiral. Špela pa mi je pomiziknila, češ, fant to ti bo pomagalo. Dvignila je galonco in mi hotela še enega naliti. Ne dovolj, ga ne smem več, ga nisem vajen. Ubogala me je, odnesla je galonco nazaj v kuhinjo, ker sem jo postrašil, da če bi je kdo videl, ki zvezdo nosi, jo še lahko v kazen spravi. Povedala mi pa je sicer, da se jih pet takih, ki zvezde nosijo ne boji. Verjel sem ji, brez ča bi ji ugovarjal — ker znabiti, da bi bila pričela praktimirati na meni.

— Nič domov moram na vsak način. Še bolj sem začel stokati in sem začel pripovedovati, da me tudi v prsih nekaj bode.

Oprostite, da grem, saj veste, da če bi bil zdrav, bi ostal pri Vas do jutra. Tako pa ne morem bolan sem in na svoje zdravje moram paziti.

— Nežika mi je pritrčila in tudi France Taprijazni. Špela se je nekako bolj resno obrnila — kaj je mislila ne vem. Vzel sem klobuk in začel segati v roke. Ko sem se od vseh poslovil sem odšel po stopni- (Dalje na 3. strani)

V NEDELJO POPOLDNE.

13. **Nedelja.** — Janez Berhman, Dipolit in Kasijan, muč.
 14. **Ponedeljek.** — Evzebij, sp. A-nastazija, dev.
 15. **Torek.** — Vel. Gospoj., Vnebovz. M. D. Tarzicij.
 16. **Sreda.** — Joahim, oče Bl. dev. Marije.
 17. **Četrtek.** — Hijacint, spoz. Liberat, muč.
 18. **Petek.** — Agapit, m., Helena, kraljica.
 19. **Sobota.** — Ludovik Tolet, škof.

PRVA CERKVENA ZAPOVED.

“Zdržati se hlapčevskega dela in biti pri sv. maši ob nedeljah in zapovedanih praznikih.”

Cerkev ima vsled oblasti in moči, ki jo je prejela od svojega nebeškega Ustanovitelja, pravico, da uredi vse, kar se tiče bogoslužja, da postavi in določi gotove praznike — 1) v čast Presv. Trojici, 2) čast našega Gospoda Jezusa Kristusa, 3) v čast preblašeni Devici Mariji in 4) v čast angelom in svetnikom.

Namen teh praznikov ni samo, da izkažemo Bogu in svetnikom češčenje, katero zaslužijo, da slavimo njihove kreposti in njihova zasluženja, marveč tudi da prejmemo od njih varstvo, da se verniki navdušujejo, da postanejo še bolj goreči v pobožnosti in molitvi, da imajo verniki živo pred očmi skrivnosti svete vere in zglede Jezusa Kristusa in svetnikov.

Cerkev nam zapoveduje, da praznujemo v Združenih Državah sledeče zapovedane praznike: Božič, praznik Obrezovanja Gospodovega ali Novo Leto, Vnebohod Gospodov, Praznik Vnebovzeta Matere Božje, Praznik vseh Svetnikov in Brezmadežnega Spočetja B. D. M.

Prijatelji, spolnujmo vestno to prvo cerkveno zapoved, posnemajmo zgled nebeškega Odrašenika, ki je kot otrok hodil s svojimi stariši k praznikom v Jeruzalem.

Ne pozabimo, da so ti dnevi odločeni v čast Bogu in njegovim svetnikom, ne pa v zabavo in pregrešno razveseljevanje.

APOLOGETIKA.

21.—Povsod same skrivnosti!

Ugovor.—Za vernika je neskončni

(Nadaljevanje s 2. strani)

cah — na katerih sem imel še to srečo, da mi je spodletelo in sem se brezplačno zapeljal do podnožja. Ves obtolčen od brezplačne vožnje po stopnicah sem se pobral in šel na sveži zrak.

Bilo je okrog 11. ure, ko sem dospel domov. V svoji sobi pa sem naredil zaobljubo, da ne bom nikdar več šel na nobeno svatbo, da bi ne bilo zraven — Gregorja Dajga.

NAZGANILO.

Chicago, Ill. — Tem potom naznanjamo vsem slavnim društvom in klubom v Chicagi, da je naša SLOVENSKA PODPORNÁ DRUŽBA SV. MOHORJA sklenila prirediti v nedeljo dne 1. oktobra t. l. igro “IZPOD BURKELJ” v korist družbene blagajne.

Vsa slavna društva prosimo, da na to naznanilo upoštevajo in da ne bi na ta dan prirejela svojih prireditev.

ODBOR.

PROŠNJA DO ROJAKOV.

Odbor za nabavo novih zvonov za župno cerkev sv. Marjete na Bohinjski Beli se obrača z uljudno prošnjo do rojakov v Ameriki za denarne prispevke za nove bronaste zvonove, ki bodo stali čez 400.000 kron.

Župnija sama, ki je letos posebno prizadeta po hudi suši, ne zmore te velike svote, zato prosi rojake za velikodušno darilo. Imena do-

BOJ ZA IN PROTI ANTANTI ANGLIJI.

Anglija preživlja viharno borbo, ki jo bijeta dva tabora radi zunanje politične usmeritve. Silno oster, doslej nepoznan ton vlada v časopisju. Medtem ko “Times”, “Daily Mail”, sploh ves takozvani Northcliffov protinemški tisk neprestano po načrtu napada Lloyd Georgea radi politike na genoveški konferenci, ki je ogrozila zvezo s Francijo, ta “temelj svetovnega reda in miru”, stoji cel tisk koalicijskega centra, liberalnih disidentov in delavske stranke (Labour Party) za ministrskim predsednikom. Za angleško politiko je ta grupacija nekaj presenetljivega. Nič manj ne preseca globoka odločnost širokih množic, da se je treba brzo odločiti: ali s Francijo ali brez nje. Angležev se je polastila zagrenjenost proti Franciji, v duši Anglije se bije težka borba med čuvstvom zavezništva in razumom gospodarjev. Le kdor je videl zaprte tovarne in ugasle plavže Anglije in vojske brezposelnih v industrijskih mestih, razume to mučno borbo ljudske duše.

Številke govorijo strahoten jezik. Leta 1913 je bila 2.6 odstotkov delavcev, članov strokovne zveze (Trade Union) brezposelnih, leta 1914 pa le 1.2 proc. Leta 1919 pa 3.2 proc. jeseni 1921 že 16.5 proc. in januarja letos navaja uradna statistika 18.9 proc. brezposelnih delavcev. To pomeni, da je od 12 milijonov zavarovanih delavcev dva milijona in en četrt ljudi brez dela. Najhuje zadeta je ladjedeljska industrija (37.5 proc. brezposelnih). Tudi kovinska industrija trpi, njena proizvodnja je dosegla leta 1921. le 47 proc. predvojnje proizvodnje. Od 540 velepavžev jih je obratovalo koncem 1921 ravno še 45. — Uvoz je padel od 1982 milijonov liver (1920) na 1086 milijonov liver (1921), izvoz pa je strmoglavil od 1557 milijonov na 810 milijonov liver. Silno je padel, predvsem vsled agitacije ghandistov, izvoz tkanin: od 295 milijonov liver (1920) na 125 milijonov (1921.)

Beda je silno razsežna in trajna. V plavzni industriji so mezde padle s 170 proc. temeljne plače leta 1919. na 36 proc. Kot blisk nam osvetli mračno sliko Anglije statistika tajništva policijskega ravnateljstva v Londonu, ki navaja, da je pozimi 1921 prenočilo na londonskih ulicah povprečno 184.000 oseb! In to v ledeni megli londonski! (Podatki po obzornikih “Smjena vjehi”, Paris, 25. februarja 1922 in “The financial Review of Reviews”, London, marec 1922.)

Z vsemi silami se hoče Anglija izkupati iz te gospodarske nizave. Zunanja politika naj odpre trge, naj obudi mrtve zemlje — Rusijo in

Nemčijo k življenju. S Francijo! brez Francije! to bosta bojna krika strank ob volitvah jeseni. In v taboru, ki hoče za vsako ceno sporazum z Rusijo, bo ob strani Lloyd Georgea manchesterski mladi in stari liberalizem in pa Labour Party, kateri je bil ravno sedanji premijer zadal toliko težkih udarcev. Anglija nosi v plašču meč in oljko. Volitve pokažejo, ali bo šla zvesto ob strani sedanje Francije naprej v gospodarsko razsulo, ali bo obveljala Lloyd Georgejeva misel, da “Evropi brez Rusije ni živeti.”

(Politicus.) (S. M.)

VERSKI ČUT V NEMŠKI AVSTRIJI OMAJAN.

Dunaj, 4. avg. — Veliko slabša od fizične stiske je dušna verska stiska, v kateri se pravkar nahaja ljudstvo Nemške Avstrije. Ko so v človeku enkrat zamorjene dušne zahteve po materilistični zahtevi, potem so vse nade uničene in ž njimi tudi človeška ljubezen do svojega bližnjega. In tako je danes v Nemški Avstriji. Minula vojna je izruvala ljudem vsak čut poštenja in porodila so se strašanska zla, ki strahovito ujedajo narod v verskem oziru.

Dijaki višjih šol so okuženi od liberalnega duha in iz njihovih vrst ne prihajajo več moči v semenišča, ni več moči, ki naj bi se rekrutirale v Gospođovo armado. Vse to dela cerkvenim oblastem v Nemški Avstriji velike skrbi. Te dni se je poslalo posebni apel v Rim za gmotno pomoč v tem oziru. V Rimu se baje pripravljajo, da bodo vprizorili posebno kampanjo po vsem katoliškem svetu za pomoč, da se gmotno pomaga, kolikor največ mogoče katoliškemu semeniščem in drugim zavodom v Nemški Avstriji in da se tako z združenimi močmi poizkusi rešiti, kar se pač da.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje 1. strani.)

svetnik! Kakor poroča belgrajska “Tribuna,” nameravajo radikali kot svojega slovenskega zastopnika predlagati za državnega svetnika g. dr. Nika Zupaniča. — Odkod ima “Tribuna” to vest, ni znano; mogoče naj bi bila migljaj od strani samega . . . ? Ve se le, da bo bodoči državni svet predstavljal najvišje upravno sodišče, kamor spadajo pač izborni in odlični poznavalci uprave in visoki sodnijski funkcionarji, nikakor pa ne dobri ali slabi poznavalci človeških lobanj in narodopisnih zbirk. Tega dejstva prav nič ne more izpremeniti okolnost, da je gospod dr. Zupanič pristaš vladajoče radikalne stranke in tudi ne okolnost, da je bil član Jugoslovanskega odbora. Če si je tam res stekel takih nevenljivih zaslug za novo kraljevino SHS., naj ga državna uprava primerno nagradi na drug način, ne pa da mu podeli sinekuro v korporaciji, kamor spadajo samo prvovrstni upravni in sodnijski strokovnjaki. Kaj pa naj dela g. dr. Zupanič v državnem svetu? Ali naj s pomočjo antropologije odloča, da je n. pr. finančna oblast predpisala g. X. preveč davka? Končno pa: pri nas je vse mogoče.

— **Nagle smrti je umrl** 34-letni Franc Omerza iz Štude doma iz Krškega, ki je prišel 16. maja 1922. z Amerike in poročil pred 5. tedni Ivanko Maver iz Štude.

— **Novo sv. mašo je obhajal** 16. julija ob 10. uri v farni cerkvi v Podbrezjah č. g. P. Bogdan Markel, O. F. M. sin dolgoletnega župana občine Naklo in nečak bratov Cvenkelj v Ljubnem. Novomašniku želimo obilo blagoslova!

BENJ. EICHHOLZER

FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največjo zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva

527 Main Street,

Forest City, Pa.

V VAŠO KORIST BO!

Ako se pri pošiljanju denarja v stari kraj ali kamorkoli poslužite našega lastnega delavskega podjetja

“BANČNEGA ODDELKA EDINOSTI”

KATERI POŠILJA DENAR V JUGOSLAVIJO IN ZASEDENO OZEMLJE, KAKOR TUDI V VSE DRUGE DRŽAVE V EVROPI, NAJHITREJE NAJBOLJ ZANESLJIVO IN PO NAJNIZJEM DNEVNEM KURZU.

V Jugoslaviji dostavlja vse naše pošiljke na najbližnje poštne urade prejemnikov brez vsakega odbitka.

“LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI”

NAŠE POŠILJATVE dospejo na svoje mesto najhitreje in prejemniki nimajo nikakih sitnosti pri prejemanju denarja.

DENAR dostavljamo v jugoslovanski valuti in v efektivnih ameriških dolarjih.

NAŠE NOVE ZVEZE z staro domovino nas omogočajo, da nudimo našim rojakom boljšo postrežbo pri pošiljanju denarju, kakor najsi bo kjerkoli drugje.

OD SEDAJ naprej bomo pošiljateljce točno obveščali o prejemu, kakor hitro bomo dobili od Ljudske Posojilnice iz Ljubljane tozadevno obvestilo.

ZA CENE denarju glejte vedno v oglasu na prvi strani našega lista. Za vse podrobnosti in pojasnila se obrnite osebno ali pismeno na:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Rojaki podpirajte svoje lastno delavsko podjetje!

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s pomočjo uporabo

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristinega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorniško znamko.

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za “VAŠ DENAR”!

J. J. DYORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

ČRTOMIR IN BOGOMILA.

Novela. — Spisala Lea Fatur.
(Dalje.)

"Ga že ima!" je vzkliknil Pepič in vrgel svoj klobuk v zrak. Klobuk se je obesil na akacijino vejo, Niko je pogledal na smreke in se poklonil: "Nerad bi se bil s tako nežnim sovražnikom. Toda ako želi gospodična, da poizkusiva orožje — na službo sem . . . Prosim gospodično najprej pojasnila, zakaj vidite v meni sovražnika, saj gori gotovo Vam kakor meni srce za ta krasni kraj in ljubi ta naš dragi, toda zaostali narod. Zastopnik sem struje, ki želi uvesti tudi Kranjsko v moderni milje, in taka struja vendar ne more biti antipatična izobraženemu človeku, razen ako ima oči zavezane s črno prevezo."

"Dobro se je odrezal," se je zaklel Pepič in Alma je razširila oči; Helena pa je pokimala resno: "In ker nimamo zavezanih oči, gospod pisatelj, vidimo, da Vi domovino rušite, da tirate narod v prepad, ker napadate staro trdnjavo krščanstva . . ."

"Trhla trdnjava, gospodična, ki razpada sama ob sebi. Krščanstvo se je preživelo. Skoro bomo čakali razpad cerkva, gospodična . . ."

Pogledala ga je pomilovalno: "Odkriti ste. Da bi bili vedno tako, izpregledal bi marsikdo, ki vam veruje. Razpada cerkva ne bomo doživeli, gospod, pač pa bomo doživeli razpad vaših brezbožnih zvez in delovanja. Naše cerkve! Tekla je kri na Francoskem zanje, tekla bi tudi pri nas, da se jih upa dotekniti brezverska roka."

Zardel je vdrugič: "Ne mislim na silo, gospodična . . . Prišlo bo samoobsebi. Že niso cerkve več tako polne, kot so bile, ljudstvo se prebujajo, si išče vede, zabave, razvedrila. Bolj ko bo napredovala svoboda misli, bolj zapušteni bodo hrami malikovanja. Kdo se še zmeni za glas zvonov? Včasih so ustavili vsako delo, kadar je zazvonilo opoldne . . . In zdaj? Še kak star moziček se odkrije . . ."

"Zal, da je to res," je potrdila Helena. "Toda to izvira iz napačne sramežljivosti. Marsikdo moli v srcu, a šram ga je odkriti se, prekrizati se, da se ne izpostavi zasmehu. A krščanska zavest ni umrla, ona dremlje samo. Prišel bo čas, ko se bo odkrila zopet vsaka glava, ko bo blagroval vsakdo glas zvonov, znak miru, svobode, ljubezni do bližnjega. Kajti kdor bo izkusil vaše čase, se bo rad povrnil k našim."

Bil je poldan in oglasili so se zvonovi, kakor pečat na prepričevalno izgovorjene besede Helenine. Vstala je, ne čakavši odgovora, se prekrizala in pregovorila čudovite besede, pozdrav iz daljnih poljan detstva: "Angelj Gospodov . . ."

"O ljuba kranjska dežela! Zdaj šele vem, da sem doma." Pepič je vzkliknil, vzel klobuk raz akcijo in pozdravil. Odšla sta, za njima je hitel glas zvonov in glas molitve . . .

Zamišljena sta se ločila prijatelja. Niko ni pokusil kosila; črtice, ki jih je bil začel pisati in ki so bile polne Helene, so ga gledale porogljivo z mize; mati je govorila o stanarini, drvih, čevljarju, ki se drži trdovratno načela, da morata iti delo in denar iz roke v roko. Hiša na trgu, krasno dekle, gozdi — vse to je splavalo v neosežno višino.

Toda spoznal se je bil s Heleno in ni se smel prestrašiti svojega ponesrečenega prvega naskoka, ali pravzaprav izpada sovražnikovega. Pozdravljal jo je zjutraj, iskal opoldne, srečaval zvečer. In glej, tudi Helenine oči so iskale njega, Helena ni odklanjala njegovega spremljanja. Ljubila je pregovarjanje in bila je preponosna, da bi se ozirala omejene nazore in navade domačega mesta. Tako so se mu nekega dne odprla vrata ponosne hiše, in v veliki dvorani, ki je imela prostora za tri njegova stanovanja, je stal pred gospo milih oči, skromne zunanjosti, preudarne besede. Ni mu imponirala posebno. Menil je v svoji kratkovidnosti, da je, kakor njegova mati, sužnja svojega otroka. Pozneje se je uveril, da so tudi rodbinski odnošaji pri premožnih ljudeh drugačni kot pri siromakih. Tu sin ali hči, ki se je vzpel na materinih žuljih do boljšega kruha — tam mati, ki je oboževana, ker ji ni bilo potreba nikdar, da vzdržuje otroke s trdim delom, mati, ki ima vedno lepe obleke, mati, ki nastopa v družbi, mati ki ima tisočake, s katerimi razpolaga po svoji volji . . . Ji je bilo ljubo ali ne, da je zašel v njeno hišo? Niko ni vprašal, samo da so ga pozdravljale Helenine oči. — Pač se je plega med njim in Heleno večna vojska: on je poizkušal dobiti njo v svoj tabor, toda zaman . . . Včasih se mu je posrečilo spraviti Heleno iz ven okopov — ali njena zadržega ni trajala dolgo. Premišljevala je, postavljala in pobila zopet sovražnika. — "Vera," ji je rekel, "kaj je to? Veruje tisti, kdor ne ve. Sedaj vemo toliko, da ne moremo verovati. Vi pravite in pravili so skozi tisočletja: Bog je ustvaril svet, ga vlada in vzdržuje. Zdaj pa je dokazano, kako nastajajo svetovi, sami od se-

be, iz večnega gibanja, večne materije." Zaiskrile so Helenine oči: "A odkod dokaz, da je materija večna? Kako more spoznati materija sama večnost, svet in drugo? Ob nečem stalnem se razvijajo vekovi, nekaj stalnega je merilo in vodilo gibanja v svetovju — in to stalno, kaj je?"

"Kaj naj bo! Nič! Moderni človek ne more verovati starim bajkam. Recimo, da je res nekaj nad nami — potem se razvije samoobsebi vse drugo, in mi smo tam, kjer ne moremo in nečemo biti . . . Kako naj verujem v Kristusovo božanstvo? Zakaj so nas odgojili z bajkami?"

Prodirno so ga pogledale rjave oči; razsvetlile so se v ognju navdušenja: "O, ta bajka je gibal, ki giblje ves svet in nas. Kristus v vseh časih in narodih pred nami in za nami. Slavljen v raznih podobah in oblikah, prerokovan in čakan, iskan in željen, Kristus v vseh vekih sreča in mir človeškega srca. In tudi vi, ki sovražite njegov nauk, tudi vi verujete . . . Kako bi sovražila nekaj, kar vem, da ni? More li človek, vzgojen v krščanskem zraku, biti popolnoma neveren? Ne. To je moda prinesla, kakor je prinesla smešno ozka krila. Poglejte si, gospod doktor, prav globoko v srce in povejte odkrito: Ali res ne verujete v Stvarnika?"

Zardel je. A ni si hotel pogledati na dno srca. Morda bi našel tam pravo domačo vero, trdno in stalno — a on je ni hotel najti . . . Kaj bi rekli tovariši? Kaj bi rekel svet, ki pričakuje od njega, da razžene v svoji domovini davne megle. Molčal je; toda Helena se je zavedala svoje zmage in je nadaljevala: "Govorite, vi moderni, kolikor hočete o svojem brezverstvu! V dnu vaše duše bdi klic po veri. In bolj ko omamljate svojo dušo s trupom sofizmov, bolj kriči duša . . . Iz tega razpora izvira vaše sovraštvo do vere in Cerkve . . ."

Ni ji vedel pravega odgovora, zato ji je rekel, da se je rodila za tri stoletja prekasno. — Mirno se je nasmehnila Helena: "Bog pošlje vsakega človeka o pravem času na svet — prišli ste vi — prišli smo tudi mi. Čas ni samo vaš, dokler smo mi tu . . ."

Ni ji odgovoril. Ljubil jo je in k tlom ga je tiščala misel, da Helena ne bo nikdar drugačna. Bela in meglena se je ozirala neka postava med njo in med njega. Poznal jo je, najnežnejšo sliko vsega pesništva. A kaj bi hotela Bogomila od njega? Zatajevanje je njeno geslo, njemu pa se hoče slave, ljubezni. —

Bila se je med njima, tiho, a vztrajno — bitka, kot se bije v naši dobi v posamezniku in v splošnem. "Naš čas je čuden, nestalen", je modrovala Helena. "Zdaj pokoplje staro, zdaj zavrže novo. Naš čas je neodkrit, revolucionaren. Teško leže vojske v vzduhu, izumevajo se orožja za ubivanje tisočerih in — razpisujejo se nagrade za varstvo mater. Samo Kristus, kralj miru, zadržuje preteči pogin."

"Kako dolgo?" je odvrnil. "Izpodkopani so temelji zgradbe, na kateri stoji Kristus — on pade, svet se zavrti v divjem plesu . . ."

"On ne pade! In ko bi padel, pokopal bi pod ruševinami tudi tiste, ki podirajo."

Pogledala ga je svareče in proseče — molče je šel od nje.

KO POŠILJATE SVOJ DENAR VAŠ DENAR BO V STAREM STARO DOMOVINO, POŠLJITE GA SKOZI BANČNI ODDELEK EDINOSTI!

Naši zastopniki(ce).

Naš glavni in potovalni zastopnik za vse naše liste je **Mr. Leo Mladich iz Chicago, Ill.** On je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste in vse kar je v zvezi z našimi listi. Je pooblaščen tudi pooblaščeovati po naselbinah nove zastopnike in zastopnice.

LOKALNI ZASTOPNIKI(CE).

San Francisco, Calif.—Mrs. Lena Petrick
Denver, Colo.—Mr. Jos. Pavlakovič
Pueblo, Colo. in okolico.—Rev. P. Cyril Zupan, O.S.B. in Mrs. Jos. Meglen.
Indianapolis, Ind. in okolico.—Mr. Louis Komlanc.
Rodson, Md. in okolico.—Mr. Jernej Inthar.
Calumet, Mich. in okolico.—Mr. J. Mutsch in Mrs. Frances Plautz.
Iron Mountain, Mich. in okolico.—Mr. A. Berce.
Detroit, Mich. in okolico.—Mrs. A. Banks.
Bridgeport, Conn. in okolico.—Rev. M. J. Golob.
Rothbury, Mich. in okolico.—Mr. Rudolf Sneider.
St. Louis, Mo. in okolico.—Mr. John Michlich.
Frontenac, Kans. in okolico.—Mr. Martin Chanzel.
Kansas City, Kans.—Mr. Peter Majerle.
East Helena, Mont. in okolico.—Mrs. Frances Ambro.
So. Omaha, Neb.—Mrs. M. Petrasich.
Brooklyn, N. Y.—Mr. Jos. Skrabe.
Newark, N. J.—Mrs. Johana Mevzek.
New York, N. Y.—Very Rev. Benigen Snoj O.F.M.
Thomas, W. Va.—Mr. John Lahajnar in Mrs. J. Bulich.
Valley, Wash.—Mrs. Mary Swan.
Rock Springs, Wyo.—Miss Apolonia Mrak.

ILLINOIS.

Aurora, Ill.—Mrs. M. Vesel.
Chicago, Ill.—Mr. Leo Mladich in Mr. A. Glavach.
Joliet, Ill.—Mr. Marko Bluth, Mr. Jos. Muhich, Mr. Paul Laurich in Mr. J. N. Vranichar.
Rockdale, Ill.—Mrs. M. Kastelic.
La Salle in Oglesby, Ill.—Mr. F. Mišjak.
North Chicago in Waukegan, Ill.—Mr. J. Drashler.
Springfield, Ill.—Rev. F. S. Mažir in Mrs. C. Andrews.
Bradley, Ill.—Mr. M. Smoley.

MINNESOTA.

Aurora, Minn.—Mrs. M. Smolich.
Biwabick, Minn.—Mr. Frank Globokar.
Chisholm, Minn.—Mrs. Barbara Globočnik, Rev. J. E. Schiffer in Mr. John Strle.
Ely, Minn.—Mr. J. Otrin, Mrs. Val. Maren in Mr. Jos. Peshel.
Eveleth, Minn.—Mrs. Frances Gregorich in Mrs. M. Gorjanc.
Greaney, Minn.—Mrs. U. Babich.
McKinly, Minn.—Mrs. A. Hegler.
New Duluth, Minn.—Rev. A. Pirnat in Mr. M. Spehar.
Rice, Minn.—Rev. John Trobec.
Tower in Soudan, Minn.—Mrs. F. Loušin.
Virginia, Minn.—Mrs. Rosie Tishel.

OHIO.

Barberton, Ohio.—Mr. Frank Zupančič, Mr. Joseph Lekšan.
Newburg, Ohio.—Rev. J. J. Oman, Mr. Jakob Resnik.
Cleveland, Ohio.—Mr. Frank Suhadolnik, Mr. Anton Strniša, Mr. Joseph Meglich, Mr. Rudolph Cerkenvik, Rev. J. Miklavčič, Mrs. Ivanka Gaspari.
Bedford, Ohio.—Mr. Frank Stavec.
Collinwood, Ohio.—Mr. John Mesec.
Nottingham, Ohio.—Miss Mary Mevzek.
Lorain, Ohio.—Miss Frances Bombach.

PENNSYLVANIA.

Ambridge, Pa.—Mrs. Jennie Svegel.
Beadling, Pa.—Mr. N. Simonič.
Braddock, Pa.—Mr. Joseph Lesjak.
Bridgeville, Pa.—Miss Elizabeth Pogačnik.
Burdine, Pa.—Mr. John Krek.
Canonsburg, Pa.—Mr. Mihael Tomšič, Mr. John Pelhan, Mrs. Mary Bevc, Miss F. Mohorič.
Forest City, Pa.—Mrs. Anna Grčman, Miss Mary Svete.
Johnstown, Pa.—Mr. Andrew Tomec.
Olyphant, Pa.—Miss Mary Zore.
Pittsburgh, Pa.—Mr. John Golobič, Mr. J. Bojanc, Mr. Geo. Weselich.
Steelton, Pa.—Mr. Anton Malesich.
So. Bethlehem, Pa.—Mr. J. Koprivšek.

WISCONSIN.

Milwaukee, Wis.—Mr. J. Jenko, Miss Mary Mohorko in Mr. Steve Hojnik.
Sheboygan, Wis.—Mr. M. Progar in Mr. John Udovich.
Willard, Wis.—Rev. J. Novak in Mr. Fr. Perovšek.
Racine, Wis.—Mr. Martin Novak.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNISEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prezameam barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

John Gornik
SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ.
6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO
se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

GOSPODINJE POZOR!
Pravkar smo prejeli nekaj knjig
VARČNA KUHARICA.
To knjigo je sestavila za Slovenske kuharice
MARIJA REMEC.
Knjiga je zelo velike važnosti za kuharice, ker pove kako se z malimi stroški naredi umetna in okusna jedila.
Knjiga je trdo vezana in stane 95c.
Ker jih je v zalogi le omejeno število, pišite po njo takoj na:
"AVE MARIA",
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

BREZ UČITELJA se naučite angleškega jezika sami ako si kupite
SLOVENSKO-ANGLEŠKO SLOVNIČO
katera obsega:
Prvi del: Glasoslovje.
Drugi del: Obliskoslovje.
Tretji del: Vaje.
Četrti del: Pogovori iz vsakdajnega življenja.
Peti del: Slovenski-Angleški Besednjak.
Šesti del: Vprašanja in odgovori, ki jih mora znati ko prosi za državljski papir.
V besednjaku je natančno pojasneno, kako se pišejo angleške besede in kako se jih mora pravilno izgovarjati. Iz te knjige se lahko vsak nauči angleškega jezika brez vsakega učitelja.
Knjiga je trdo vezana in ima 250 strani. Cena s poštnino samo 90c.
AVE MARIA,
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Prepričajte se!

I a mi razpiš o izdeluje
Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.
Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.